

ناگادارکردنه وهی رۆژوه وانان له هه نديک هه له وکه م وکورتی

[کوردی – کوردی – kurdish]

ئاماده کردنی : عه بدولسه لام پشده ری

پیدا چونه وهی: پشتیوان سابیر عه زیز

۲۰۰۹ - ۱۴۳۰

islamhouse.com

(تنبيهات للصائمين على بعض الأخطاء)

« باللغة الكوردية »

إعداد : عبد السلام بشدري

مراجعة: بشتيوان صابر عزيز

٢٠٠٩ - ١٤٣٠

islamhouse.com

ناگادارکردنه‌وهی پۆژوهوانان له هه‌ندیگ هه‌له وکه‌م وکورتی

سوپاس وستایش بۆ خوای گه‌وره ومیهره‌بان و درود وره‌حمه‌تی فراوان بۆ سه‌رگیانی پیشه‌وای مرۆقاییه‌تی موحه‌مه‌دی کوپی عه‌بدوڵلا وسه‌رجه‌م هاوه‌ل وشوین که‌وتوانی هه‌تا هه‌تایه‌.

خۆشه‌ویستان له‌ووتاری ئەمجاره‌ماندا به‌یارمه‌تی خوای گه‌وره هه‌ول ئەده‌ین ئاماژه به‌هه‌ندیگ هه‌له وکه‌م وکورتی بکه‌ین که‌پۆژوهوانی تی ئەکه‌وێت، به‌ئومی‌دی ئەوه‌ی إن شاء الله جیگای په‌زامه‌ندی خوای گه‌وره وپاشان ئیوه‌ی به‌پزیش بی‌ت، به‌و هیوایه‌ی که‌ببی‌ت به‌هۆی راستکردنه‌وه و دوور که‌وتنه‌وه لی‌یان .

(١) نیه‌ت نه‌هینان بۆ پۆژووی مانگی په‌مه‌زان له‌شه‌ودا یان پیش هه‌له‌هاتنی سپی‌ده‌ی به‌یانی، چونکه ئەگه‌ر نیه‌ت نه‌هینریت له‌شه‌ودا له‌پیش سپی‌ده‌ی به‌یانی ئەوه هه‌روه‌ک پی‌غه‌مبه‌ری ئازیز (صلی الله علیه وسلم) ئەفه‌رموێت : (لا صیام من لم یبت الصیام من اللیل) { رواه أبو داود } واته‌: پۆژوو دروست نیه‌ بۆ که‌سیک که‌نیه‌تی له‌شه‌ودا نه‌هینابیت .

هه‌رچه‌نده‌ رای په‌سه‌ند ئەوه‌یه یه‌ک جار نیه‌ت هینان له‌یه‌که‌م شه‌وی په‌مه‌زاندا بۆ هه‌موو مانگه‌که به‌س بی‌ت، ئەگه‌ر هاتوو حاله‌تیک رووی نه‌دا که‌له‌به‌ر بوونی عذریک پۆژووی شکاند وه‌ک سه‌فه‌رکردن یان که‌وتنه‌ سوپی مانگه‌ی ئافره‌تانه‌وه یان نه‌خۆشیه‌ک، له‌و کاته‌دا پی‌ویست ده‌کات به‌وه‌ی جاریکی تر نیه‌ت به‌هینریته‌وه‌.

۲) خواردن و خواردنه وه له کاتی بانگدانی به یانی یان که میک پاشتریش، ئەمەش خوویه کی زۆر خراپه، بۆیه پێویست دهکات پۆژوهوانی خو شه ویست له گه ل بانگدان وه له اتنی سپیده ی به یانیدا دست له خواردن و خواردنه وه وه هر شتیکی تر هه لگرت که پۆژوو ئەشکینیت .

۳) پیش خستنی پارشیو به کاتژمیریک یان دوو کاتژمیر، که ئەمەش پێچه وانە ی سوننه تی پیغه مبه ری ئیسلامه (صلی الله علیه وسلم) که ده فهرمویت : (لا یزال الناس بخیر ما عجلوا الفطر وأخروا السحور) { رواه أحمد } واته : هه میشه خه لکی له خیر و چاکه دان مادام که خیرا پۆژوو یان بشکینن و پارشیویشیان دوا بخهن - به و مانایه ی که دوا ی بخهن بۆ نزیک کاتی بانگی به یانی - .

۴) زیاده رۆی و ئیسراف کردن له خواردن و خواردنه وه دا له م مانگه پیروژه دا، به شیوه یه کی لیها تووه هینده خواردن و خواردنه وه دروست ده کريت بۆ کاتی به ربانگ، که چاره کیکی ناخوری و پاشان ئەوه ی ده مینیتته وه فری ده دریتته ناو زبل و خاشاکه وه، ئەمەش له ئیسلامدا قه ده غه ی لیکراوه وه هه ره شه ی گه وره شی له سه ره وه ک خوا ی گه وره ده فهرمویت : (..... ولا تبذر تبذیرا * إن المبذرين كانوا إخوان الشیاطین ...) { الاسراء : ۲۶-۲۷ } واته : زیاده رۆی مه که و مال و سامانت به فیرۆ مه ده، چونکه ئەوانه ی که مال و سامانیان به فیرۆ ئەدن وه ک برای شه ی تانه کان وان، شه ی تانیس له به رامبه ر ناز و نیعمه ته کانی په روه ردگاریه وه زۆر ناشوکر و به د نمه که .

وه له هه مان کاتیشدا مانگی ره مه زان بۆ په رستش و عیبادت دانراوه و یه کی له حکمه ته کانی ئەوه یه مرو ف که برسی ده بیت هه ژار ولیقه و ماوانی بیر بکه ویتته وه

وههست به ئازاريان بکات، وههروهها مروّف له گهّل برسپهتيدا زياتر خشوعى بو
دروست ئهبيت به پيچهوانهه ئهوهه گهدهه تهوا پر بکات وخوئ بهه پرهتپنيت له کاتى
به ربانگ کردنه وهدا .

۵) کهمته رخه مى و گوئ نهدان به کردنى نوئژه کان به کومهل وله مزگهوت له لايهن
هه نديک له گهنج ولاوه کانمانه وه به تايبه تى ههردوو نوئژى نيوهرو وعهصر
که زورپک له گه نجه کان شهوان تا درهنگانيک سه هره وشه ونوخونى ده کيشن و
ناخهون، وپاشان خه بهريان نابيته وه بو نوئژه کانينان خواى گه وره هيدا يه تى هه موو
لايهک بدات .

۶) نه پاراستنى زمان وده ممان له قسهه بى مانا وگالته وگهپ وغه يبهت ودرؤ و
بوهتان و دوو زمانى، هه موو ئه مانه قه ده غه يان ليکراوه به تايبهت له مانگى
ره مه زاندا، ههروهک پيغه مبه ر (صلى الله عليه وسلم) ده فهرمويت : (من لم يدع
قول الزور والعمل به فليس لله حاجة ان يدع شرابه وطعامه) { رواه البخارى }
واته: هه رکه سى واز له درؤ وده له سه وخه لک خه له تان ئه م کارو بارانه نه هينى
خواى گه وره هيچ نيازى کى نيه به وه که واز له خواردن وخوار دنه وه بيئى .

۷) به فيرؤدانى کات له ته ماشا کردنى به رنامهه بيکه لک وزن جيره درامى ره وشت
پوشين وپيشبرکيى بى مانا وبيناوه روک وهه ندى شتى تر، که هه موو ئه مانه
باوه ردار سه رقال وسه رگه رم ده کات وتاواى لى ديت که خير وبيرى ئه م مانگه
پيرؤزهه له کيس بجيت .

۸) کهمته رخه مى کردن وگوئ نهدان به کارو کرده وه چاکه کان له م مانگه پيرؤزهه دا،
وهک سه ده قه وقورئانخويندن وياد ونکرى پهروه ردار وپارانه وه وئه نجامدانى

نویژه سوننه‌تەکان و زۆر کاری تر، کەباوەرداران لێی غافل و بی ئاگان، ئەمەش وا دەکات ئەو ئەجر و پاداشتە گەورەییەکی کەخوای گەورە و میهرەبان تایبەتی کردووە بەم مانگە پیرۆزەووە لەکیس ئەو کەسانە بچیت کەپاشتر بەهیچ شتیک قەرەبوو ناکریتەووە، چونکە تەمەن کەتێپەرپی هەرگیز ناگەریتەووە، وەئایا هیچ کەس لەووە دانیایە کە سالیکی تر بگاتەووە بەمانگی رەمەزان و خوای گەورە دەرفەتی پی بداتەووە، چونکە زۆر کەس هەبوون کەرەمەزانی پار سالیان گرت، بەلام بۆ رەمەزانی ئەم سال ئیستا وا لەژێر گلدان .

٩) کەمتەرخەمی کردن لەکردنی نویژی تەراویح بەکۆمەڵ و لەمزگەوت، یان هەندیک کەس هەر نایکەن بەبیانوی ئەووی کەسوننەتە، خو نازانن پەروەردگار وەک دیاریەک ئەم مانگە پیرۆزەوی عەطا کردووە بەئوممەتی ئیسلام، وەهەندیک کەسی تر فیڕ بوون تەراویحەکە لەگەڵ ئیمام و پیش نویژدا ئەنجام ئەدات و ئیتر مزگەوت بەجی دەهیلت و ئارام ناگریت تا نویژی { شەفەع و یەک پکاتی ویتەرەکە } لەگەڵ ئیمامەکەیدا بکات، ئەمەش ئەجر و پاداشتی ئەو کەسانە کەم دەکاتەووە، چونکە پیغەمبەری خوا (صلی اللہ علیہ وسلم) لەفەرموودەییەکی صەحیحدا فەرموویەتی : (من قام مع الإمام حتی ینصرف کتب له قیام لیلة) { رواه الإمام أحمد وأهل السنن بسند صحیح من حدیث أبي نر } واتە: هەرکەسیک لەگەڵ پیش نویژدا – نویژی تەراویح ئەنجام بدات – وەبەردەوام بیّت لەگەڵیدا تا لەمزگەوت دەردەچیت، ئەوا ئەجر و پاداشتی شەو نویژی ئەو شەووی بۆ دەنوسریت .

١٠) تیبینی ئەووەدەکریت لەسەرەتای مانگی رەمەزانەووە خەلکی زۆر بەگەرم وگۆری روو دەکەنە مزگەوتەکان، بەلام لەکۆتاییەکیەووە وورده وورده روو لەکەم

بوونهوه دهکات، له گه‌ل ئه‌وه‌دا خي‌ر وپادا‌شتي گه‌وره‌ي ئه‌م مانگه له‌ده‌شه‌وي کۆتاييه‌که‌يه‌وه‌يه که‌بريتي له‌شه‌وي قه‌در، هه‌ر بۆيه ده‌بينين که‌ده‌شه‌وي کۆتايي جيگاي گرنگي پي‌داني پي‌غه‌مبه‌ر (صلي الله عليه وسلم) بووه، وهک له‌پي‌وايه‌تيکدا هاتووه، که‌دايکي باوه‌رداران چه‌زهرتي عائيشه‌ پي‌وايه‌تي کردوه که ده‌فه‌رموي‌ت : (كان إذا دخل العشر أحيا الليل وأيقظ أهله وشد مئزره) {رواه البخاري ومسلم} واته: هه‌رکاتيک که‌ده‌شه‌وي - کۆتايي مانگي ره‌مه‌زان بهاتايه - پي‌غه‌مبه‌ري خوا (صلي الله عليه وسلم) ئه‌و شه‌وانه‌ي زيندووي ده‌کرده‌وه وخي‌زانه‌کانيشي به‌خه‌به‌ر ده‌هي‌نا وداميني توند قايم ده‌کرد - به‌و مانايه‌ي له‌و ده‌شه‌وه‌دا که ئيعتکافي ده‌کرد وازي تيکه‌لاوي خي‌زانه‌کاني ده‌هي‌نا - .

(۱۱) پ‌ژدي و به‌خيلي کردن لاي هه‌ندي که‌س له‌م مانگه پي‌رۆزه‌دا، به‌وه‌ي ده‌ستي خويان ده‌نوقين وگري ئه‌دن و به‌زه‌بييان نايه‌ته‌وه به‌هه‌ژاراندا، له‌گه‌ل ئه‌وه‌ي که‌خي‌ر و سه‌ده‌قه کردن له‌م مانگه پي‌رۆزه‌دا له‌خي‌ر و سه‌ده‌قه‌ي مانگه‌کاني تر زور باشته‌ر، وهک له‌فه‌رمووده‌يه‌کدا هاتووه: (أفضل الصدقة صدقة في رمضان) { أخرجه الترمذي عن حديث أنس } واته: چاکترين خي‌ر و سه‌ده‌قه‌يه‌ک خي‌ر و سه‌ده‌قه‌ي مانگي ره‌مه‌زانه .

(۱۲) بي ئاگايي له‌کردني نزا وپارانه‌وه له‌کاتي به‌ربانگ کردنه‌وه‌دا، ئه‌ويش له‌به‌ر ئه‌وه‌ي هه‌نديک که‌س له‌به‌ر هه‌له‌په‌کردن بو خواردن وخواني نانخواردنه‌که‌ي ئه‌وه‌ي له‌بیر چووه‌ته‌وه که‌پي‌غه‌مبه‌ر (صلي الله عليه وسلم) فه‌رموويه‌تي : (وإن لكل مسلم دعوة يدعو بها فيستجاب له) { رواه أحمد والبخاري وقال الشيخ ناصر

الدين الألباني خديث صحيح} واته: بۇ ھەموو موسلمانىكى - پۇژوھوان - نزا
وپارانە ۋە يەك ھەيە كەپپى بپارىتە ۋە گىرا دەبىت بۇى .

۱۳) لەكىس خۇ دانى زىندوۋ كىردنە ۋە سوننەتى ئىعتكاف كىردن ۋە مانە ۋە
لەمزگە ۋە تەبىئەتى عىبادەت كىردن، بەتايبەت لەدەشە ۋە كۆتايى مانگى رەمەزانە ۋە
كەبەدەقى قورئانى پىرۇز خىرى زىندوۋ كىردنە ۋە شە ۋە قەدر كە دەكە ۋە تە
دەشە ۋە كۆتايى ۋە لە عىبادەتى ۸۳ سال زىاتر خىرى زىاترە ۋە ك خاى گە ۋە رە
دەفەرموئىت : (لَيْلَةُ الْقَدْرِ حَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ) { سورة القدر : ۳ } .

۱۴) چوونە دەرە ۋە ھەندى لە ئافرەتان ۋە بۇنى خۇش لەخۇدان ۋە لەبەركىردنى
جل ۋە بەرگى سەرەنج پاكىش لەكاتى چوونىان بۇ نوئىزى تەراۋىچ لەمزگە ۋە تەكاندا،
كەھەموو ئەمانە دەبنە ھۇى فەتتە ۋە سەرگەردانى گەنج ۋە لاوان لەھەردوۋ رەگەزى نىر
ۋە مى .

۱۵) دواخستنى دەركىردنى زەكاتى سەر فەتتە بۇ دواىى جەژن لەگەل ئەۋەدا
سوننەتە كەپۇژى جەژن دەربكرىت، ھەروەھا دروستىشە كە يەك دوو رۇژىك پىش
جەژن بدرىت بەھەژاران .

خۇشەۋىستان ئەۋەدى كەباسكرا ھەندىك بوو لەۋ ھەلەۋ كەموو كورتىانەى كە
پۇژوۋەوانان تىى دەكەون كەبەپىۋىستم زانى سەرەتا خۇم ۋە پاشان ئىۋەى بەرپىزىشى
لى ئاگادار بكەمەۋە .

والسلام عليكم ورحمة الله وبركاته